T077 BL VII (04) 1442 Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Q4

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 3

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 4

Hoïc Xöù Thöù Hai: KHOÂNG CHO MAØ LAÁY (Tieáp Theo)

Töôùng phaïm (Tieáp Theo): - Luùc ñoù ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, röøng Theä- ña, thaønh Thaát-la-phieät noùi keä tuïng Phaùp moân cuùng döôøng cho caùc Bí- soâ: "Ngöôøi naøo khoâng laøm phöôùc Thöôøng thoï caùc baùo khoå Ngöôøi naøo hay tu phöôùc Ñôøi naøy, ñôøi sau vui". Caùc Bí-soâ nghe phaùp roài laøm nhieàu haïnh boá thí, ñoái vôùi Phaät phaùp taêng höng khôûi cuùng döôøng khieán cho giaùo phaùp cuûa Phaät caøng theâm môû roäng. Trong thaønh coù moät tröôûng giaû cöôùi vôï khoâng bao laâu lieàn sanh moät ñöùa con, ñeán khi lôùn khoân laïi xin xuaát gia. Luùc ñoù Bí-soâ naøy suy nghó: "Nay trong thaønh naøy coù nhieàu Bí-soâ, khaát caàu khoù ñöôïc, ta neân ñeán phöông khaùc vì Phaät phaùp taêng höng khôûi cuùng döôøng". Nghó roài lieàn ñeán phöông khaùc khaát caàu ñöôïc nhieàu luïa laø phaåm vaät, treân ñöôøng trôû veà thaønh Thaát-la-phieät deán aûi quan thueá, quan hoûi: "Thaùnh giaû coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng?", ñaùp khoâng coù, quan thueá noùi: "Xin Thaùnh giaû haõy môû haønh lyù cho toâi khaùm xeùt". Vöøa môû ra troâng thaáy raát nhieàu luïa laø phaåm vaät, quan thueá noùi: "Ñuïng ñaày aép nhö vaäy maø khoâng chòu ñoùng thueá, boä ñôïi chôû ñaày treân con laïc ñaø môùi chòu ñoùng hay sao?". Bí-soâ noùi: "Ñaây khoâng phaûi laø vaät cuûa toâi", Hoûi: "Vaäy thì cuûa ai?" Ñaùp: "Laø cuûa Phaät phaùp taêng". Quan thueá noùi: "Toâi khoâng bieát laø cuûa Phaät, phaùp hay taêng, toâi chæ bieát phaûi ñoùng thueá roài môùi ñöôïc ñi". Sau khi ñoùng thueá roài trong loøng

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 4
47

xaáu hoå ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng khoâng neân noùi laø cuûa Phaät phaùp taêng maø phaûi ôû tröôùc quan thueá khen ngôïi Phaät phaùp taêng. Khen ngôïi Phaät nhö sau:

Phaät coù ñuû möôøi hieäu Nhö lai, Baïc-giaø-phaïm, ÖÙng-chaùnh-ñaúng- giaùc, Minh-haïnh-tuùc, Thieän-theä, Theá-gian-giaûi, Voâ-thöôïng-só, Ñieàu-ngöï-tröôïng-phu, Thieân-nhôn-sö, Phaät, Theá Toân. Khen ngôïi Phaùp nhö sau: phaùp do Theá Toân kheùo giaûng noùi ôû trong hieän phaùp ñöôïc an laïc truï, Phaät tuøy cô noùi phaùp khieán ngöôøi nghe höôùng tôùi Nieát-baøn, chöùng ba minh, trí hueä vieân maõn. Khen ngôïi Taêng nhö sau: Haøng ñeä töû Thanh vaên cuûa Theá Toân an truï nôi chaùnh lyù, tröïc taâm cung kính tuøy thuaän theo thaéng phaùp. Trong chuùng taêng coù vò ñöôïc höôùng Döï löu, quaû Döï löu; coù vò ñöôïc höôùng Nhaát lai, quaû Nhaát lai; coù vò ñöôïc höôùng Baát hoaøn, quaû baát hoaøn; coù vò ñöôïc höôùng A-la-haùn, quaû A-la-haùn. taùm baäc ñaïi nhaân naøy ñeàu vieân maõn Thi la, vieân maõn Tam-ma-ñòa, vieân maõn baùt-nhaõ, vieân maõn giaûi thoaùt, vieân maõn giaûi thoaùt tri kieán. Nhöõng vò naøy laø choã neân quy y, ñaùng ñöôïc cung kính laø phöôùc ñieàn thaéng thöôïng cuûa nhaân gian. Khi khen ngôïi Tam baûo nhö vaäy ñöôïc mieãn thueá thì toát, neáu khoâng thì phaûi ñoùng thueá roài ñi, neáu ai laøm traùi thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå. “Luùc ñoù coù caùc Bí-soâ cuùng döôøng Tam baûo mang caùc taïp vaät qua aûi quan thueá, tuy ôû tröôùc quan thueá khen ngôïi Tam baûo nhöng khoâng ñöôïc mieãn thueá, Bí-soâ tuøy laáy moät phaàn ñöa cho quan thueá. Phaät baûo neân laáy ñeàu ôû caùc phaàn khoâng neân rieâng laáy moät phaàn, sau ñoù Bí-soâ laáy ñeàu ôû caùc phaàn laøm keùo daøi thôøi gian bò ñoaøn thöông buoân boû rôi neân bò giaëc cöôùp hoå lang laøm haïi. Phaät baûo: “Khoâng neân ngay trong luùc ñoù laáy ñeàu ôû caùc phaàn maø tuøy laáy moät phaàn trong soá ñoù ñöa cho quan thueá, sau khi ñeán truù xöù môùi chia ñeàu vaät ñaõ ñoùng thueá, neáu ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp”. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, trong thaønh coù moät Bí-soâ hieåu thoâng ba taïng, kheùo thuyeát phaùp, bieän taøi voâ ngaïi moïi ngöôøi ñeàu nghe bieát. Bí-soâ naøy du haønh ñeán thaønh Vöông Xaù, ôû ñaây an cö ba thaùng xong muoán ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñaûnh leã Theá Toân neân tìm ñoaøn thöông buoân ñeå thaùp tuøng. Luùc ñoù coù moät thöông chuû mang nhieàu haøng hoùa ñeán thaønh Thaát-la-phieät, Bí-soâ nghe tin tìm ñeán noùi phaùp cho thöông chuû nghe veà ba phöôùc nghieäp thuø thaéng laø thí, giôùi vaø tu. Thöông chuû nghe phaùp xong sanh loøng tín kính, thænh Bí-soâ vaøo nhaø cuùng döôøng roài daâng cuùng moät xaáp luïa baïch ñieäp. Bí-soâ noùi: “Hieàn thuû, nay toâi muoán ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñaûnh leã Theá Toân, thöông chuû coù theå giuùp toâi khoâng?”. Thöông chuû nhaän lôøi, vì tu phöôùc neân treân ñöôøng

ñi cung caáp cho Bí-soâ moïi thöù caàn duøng. Tôùi aûi quan thueá, taát caû haøng hoùa cuûa thöông chuû ñeàu ñaõ ñoùng thueá xong, thöông chuû nghó ñeán xaáp baïch ñieäp cuûa Bí-soâ chöa ñoùng thueá muoán ñeå vaøo trong haøng hoùa cuûa mình ñeå khoûi phaûi ñoùng thueá nöõa, beøn noùi vôùi Bí-soâ: “Thaùnh giaû haõy ñöa xaáp baïch ñieäp cho con”. Hoûi: “Hieàn thuû hoái tieác söï cuùng döôøng naøy chaêng?”. Ñaùp: “Con khoâng coù hoái tieác, chæ laø haøng hoùa cuûa con ñaõ ñoùng

thueá xong coøn xaáp baïch ñieäp naøy chöa ñoùng, con muoán ñeå noù vaøo trong haøng hoùa cuûa con ñeå khoûi phaûi ñoùng thueá nöõa". Bí-soâ noùi: "Hieàn thuû, Theá Toân ñaõ cheá hoïc xöù, Bí-soâ coù mang vaät phaûi ñoùng thueá khi qua aûi quan thueá phaûi ñoùng thueá". Thöông chuû thaáy Bí-soâ khoâng chòu ñöa xaáp baïch ñieäp beøn laäp baøy phöông tieän, saùng hoâm sau noùi vôùi Bí-soâ: "Thaùnh giaû, saùng nay con trong loøng phieàn naõo neân khoâng kòp lo côm nöôùc, thaày haõy vaøo thoân tuøy duyeân khaát thöïc". Khi Bí-soâ vaøo thoân khaát thöïc, thöông chuû beøn soaïn laáy xaáp baïch ñieäp ñeå vaøo trong haøng hoùa cuûa mình, Bí-soâ khoâng heà hay bieát neân khi tôùi aûi quan thueá, quan thueá hoûi: "Thaùnh giaû coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng?", ñaùp: "Toâi coù moät xaáp baïch ñieäp". Khi quan thueá baûo ñöa ra xem thì laïi khoâng thaáy xaáp baïch ñieäp ñaâu beøn noùi: "Xaáp baïch ñieäp bò troäm laáy maát roài", quan thueá noùi: "Thaùnh giaû bò troäm toâi cuõng bò troäm, vì maát xaáp baïch ñieäp naøy toâi cuõng maát khoaûn thueá thu ñöôïc". Sau khi qua khoûi aûi quan thueá thöông chuû hoûi: "Vì sao Thaùnh giaû öu saàu khoâng vui?", ñaùp: "Hieàn thuû coù phöôùc boá thí nhöng khoâng coù phöôùc thoï duïng", hoûi: "Thaùnh giaû noùi Theá-laø nghóa gì?", ñaùp: "Xaáp baïch ñieäp maø Hieàn thuû cho ñaõ bò troäm laáy maát roài". Luùc ñoù thöông chuû môùi noùi roõ söï vieäc roài ñöa laïi xaáp baïch ñieäp cho Bí-soâ, Bí-soâ noùi: "Thaø bò troäm laáy maát chöù khoâng neân vì vieäc naøy maø toâi phaïm toäi", thöông chuû noùi: "Thaùnh giaû ñoái vôùi vieäc naøy khoâng khôûi ba nghieäp thì ñaâu coù toäi gì". Bí-soâ trong loøng hoái haän, khi ñeán thaønh Thaát-la-phieät lieàn ñem söï vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm nhöng Bí-soâ khi ñi ñöôøng, khi vaøo thoân khaát thöïc trong haønh lyù coù mang theo vaät gì phaûi laøm daáu, khi trôû veà neân xem laïi, neáu ai laøm traùi phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc, luùc ñoù coù hai Bí-soâ moät giaø moät treû cuøng du haønh trong nhaân gian, Bí-soâ giaø mang theo nhieàu tö cuï coøn Bí-soâ treû mang ít hôn. Khi gaàn tôùi aûi quan thueá Bí-soâ giaø suy nghó: "Ta coù vaät phaûi ñoùng thueá, khi hoï hoûi neáu ta noùi khoâng thì phaïm toäi voïng ngöõ, neáu ta noùi coù thì phaûi ñoùng thueá, ta neân laøm phöông tieän gì ñeå traùnh ñöôïc hai ñieàu treân, ta neân ñöa haønh lyù cuûa ta cho Bí-soâ treû mang giuøm, qua khoûi

aûi quan thueá roài laáy laïi". Nghó roài beøn nhôø Bí-soâ treû mang giuùp haønh lyù, Bí-soâ treû töôûng Bí-soâ giaø moõi meät neân nhaän lôøi mang giuùp, khi tôùi aûi quan thueá, quan thueá hoûi: "Thaùnh giaû coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng?", ñaùp khoâng coù, quan thueá cho ñi qua. Luùc ñoù Bí-soâ giaø ñi hai tay khoâng tôùi sau neân quan thueá khoâng hoûi gì, qua khoûi aûi quan thueá Bí-soâ ñoøi laïi haønh lyù, Bí-soâ treû hoûi: "Thöôïng toïa bôùt meät roài sao?", ñaùp: "Toâi ñaâu coù meät nhoïc gì, chæ laø trong haønh lyù cuûa toâi coù vaät phaûi ñoùng thueá, toâi nghó neáu quan thueá hoûi maø toâi noùi khoâng coù thì phaïm toäi voïng ngöõ, neáu noùi coù thì phaûi ñoùng thueá neân môùi nhôø cuï thoï mang giuøm, nay qua khoûi aûi

quan thueá roài cuï thoï haõy ñöa laïi cho toâi". Bí-soâ treû noùi: "Thöôïng toïa muoán khoûi ñoùng thueá maø khieán toâi phaïm toäi", ñaùp: "Cuï thoï khoâng hay bieát gì thì ñaâu coù phaïm toäi". Bí-soâ treû trong loøng hoái haän, khi ñeán thaønh Thaát-la-phieät lieàn ñem vieäc naøy baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng Bí-soâ khi ñi ñöôøng neáu khoâng hoûi roõ thì khoâng neân mang giuùp haønh lyù cuûa ngöôøi khaùc qua aûi quan thueá, neáu mang giuøm thì neân hoûi roõ trong ñoù coù vaät phaûi ñoùng thueá khoâng, hoûi ñeå bieát roõ nhö vaäy thì toát, neáu khoâng hoûi ñeå bieát roõ thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät daïy khoâng neân mang vaät phaûi ñoùng thueá qua aûi quan thueá, neáu mang giuøm phaïm toäi Vieät phaùp. Luùc ñoù coù saùu möôi Bí-soâ du haønh ñeán moät thoân, ôû ñaây coù moät tröôûng giaû giaøu coù, do coù loøng chaùnh tín saâu neân khi gaép caùc Bí-soâ naøy lieàn môøi veà nhaø cuùng döôøng, sau ñoù cuùng cho moãi Bí-soâ moät caëp baïch ñieäp. Bí-soâ noùi: "Tröôûng giaû, Phaät caám Bí-soâ khoâng ñöôïc mang vaät phaûi ñoùng thueá qua aûi quan thueá neân chuùng toâi khoâng daùm nhaän". Tröôûng giaû nghe roài khoâng cuùng nöõa, caùc Bí-soâ chuù nguyeän cho tröôûng giaû roài ñi ñeán thaønh Thaát-la-phieät keå laïi söï vieäc cho caùc Bí-soâ nghe roài noùi: "Do Phaät cheá ngaên neân chuùng toâi maát lôïi döôõng naøy". Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân thoï, thoï roài neân nhuoäm". Sau ñoù caùc Bí-soâ ñöôïc vaät muoán nhuoäm, do tìm duïng cuï nhuoäm neân keùo daøi thôøi gian bò ñoaøn thöông buoân boû rôi vaø bò hoå lang laøm haïi. Caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Neân duøng nöôùc raûy laøm cho hoen oá roài tuøy yù mang ñi". Caùc Bí-soâ laøm theo lôøi Phaät daïy, khi ñeán aûi quan thueá vaãn bò ñoùng thueá, Phaät noùi: "Neân duøng nöôùc, phaân boø laøm cho hoaïi saéc". Caùc Bí-soâ laøm theo, vaãn bò ñoùng thueá, Phaät noùi: "Neân caét roïc, neáu coù naïn duyeân môùi laøm nhö vaäy, neáu khoâng coù naïn duyeân thì khoâng neân laøm, ai laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù trong thaønh Vöông Xaù coù Bí-soâ haï an cö ba thaùng xong, khoâng ñôïi chia y lieàn muoán

ñeán thaønh Thaát-la-phieät ñaûnh leã Theá Toân, caùc Bí-soâ noùi: "Sao gaáp gaùp vaäy, ñôïi chia y roài haõy ñi", nhöng Bí-soâ naøy vaãn khoâng ôû laïi. Coù moät Bí-soâ ñem xaáp baïch ñieäp taëng cho Bí-soâ kia, vò naøy nhaän roài suy nghó: "Neáu ta nhuoäm cho hoaïi saéc thì khoâng coù thì giôø ñeán chaøo taïm bieät caùc ñoàng phaïm haïnh cuûa ta, ta neân nhôø Bí-soâ quen bieát nhuoäm giuøm". Nghó roài Bí-soâ naøy lieàn ñeán nhôø Bí-soâ quen bieát nhuoäm giuøm vaø daën nhuoäm xong thì boû giuøm vaøo trong haønh lyù. Vò Bí-soâ quen bieát kia löôøi bieáng khoâng nhuoäm giuøm maø ñeå nguyeân nhö vaäy cho vaøo trong haønh lyù, Bí-soâ naøy chaøo taïm bieät roài trôû laïi, khoâng xem xeùt gì lieàn leân ñöôøng. Khi tôùi aûi quan thueá, quan thueá hoûi: "Thaùnh giaû coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng?", ñaùp khoâng coù, quan thueá baûo môû haønh lyù ra xem thì thaáy coù moät xaáp baïch ñieäp lieàn noùi: "Thaùnh giaû ñaõ xuaát gia ñaâu neân vì moät xaáp baïch ñieäp maø voïng

ngöõ". Bí-soâ noùi: "Toâi thaät khoâng bieát Bí-soâ quen bieát ñoù ñaõ khoâng nhuoäm cho hoaïi saéc maø ñeå nguyeân nhö vaäy cho vaøo haønh lyù cuûa toâi". Quan thueá noùi: "Ngöôøi ñoù khoâng quen bieát vôùi thaày maø quen bieát vôùi toâi vì nhôø vaäy toái môùi thu ñöôïc thueá naøy, thaày haõy ñoùng thueá roài môùi ñöôïc ñi". Bí-soââ ñoùng thueá roài trong loøng hoái haän, khi ñeán thaønh Thaát-la-phieät keå laïi söï vieäc cho caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ naøy khoâng phaïm, nhöng Bí-soâ neân hoûi laïi Bí-soâ kia laø ñaõ nhuoäm giuøm chöa, neáu khoâng hoûi laïi maø voäi mang haønh lyù ñi thì phaïm toäi Vieät phaùp". Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc thaønh Thaát-la-phieät, trong luïc chuùng Bí-soâ Nan-ñaø ñeán choã OÂ Ba-nan-ñaø noùi raèng: "Caùc Haéc-baùt ñeàu duøng môû khæ boâi nôi chaân cuûa hoï, khi ñi ñeán ñaâu ñeàu ñöôïc nhieàu lôïi döôõng, ñöôïc nhieàu ngöôøi yeâu meán kính troïng. Chuùng ta nhö eách ngoài ñaùy gieáng khoâng böôùc ra khoûi cöûa, chuùng ta laøm sao coù ñöôïc nhieàu lôïi döôõng vaø ñuôïc moïi ngöôøi kính ngöôõng. Nay chuùng ta neân ñi nhö caùc Bí- soââ ñoù". OÂ Ba-nan-ñaø hoûi: "Muoán ñi ñaâu?", ñaùp: "Chuùng ta ñi tìm thöông buoân naøo muoán ñeán phöông Baéc, chuùng ta seõ thaùp tuøng theo". Luùc ñoù caùc thöông buoân noùi: "Phöông Baéc ñaát ñai khoâ caèn, coù nhieàu choù döõ, ngöôøi phöông ñoù thoâ sô moäc maïc, caùc thaày khoù yeâu thích nôi ñoù", ñaùp: "Ñaát ñai nôi ñoù tuy xaáu nhöng vui vì ñöôïc tham quan", thöông buoân noùi: "neáu noùi nhö vaäy thì haõy cuøng ñi". Luïc chuùng beøn thaùp tuøng ñoaøn thöông buoân ñeán phöông Baéc, khi vöøa ñeán loøng ñaõ khoâng vui thích, caùc thöông buoân noùi: "Chuùng toâi ñaõ noùi tröôùcvôùi caùc thaày roài, nay caùc thaày khoâng vui thích, vaäy coù muoán trôû veà hay khoâng?". Luïc chuùng noùi muoán trôû veà, caùc thöông buoân noùi: "Chuùng toâi môùi ñeán haøng hoùa chöa baùn xong neân khoâng theå trôû veà lieàn ñöôïc. Coù maáy thöông buoân khaùc ñaõ baùn xong saép

trôû veà, toâi seõ gôûi gaém caùc vò cho hoï". Luïc chuùng lieàn cuøng ñoaøn thöông buoân ñoù leân ñöôøng trôû veà, giöõa ñöôøng gaëp moät ñoaøn thöông buoân khaùc ñi ngöôïc laïi lieàn hoûi thaêm: "ÔÛ trong thaønh phoá mua baùn thu lôïi coù nhieàu khoâng, caùc quan thueá coù laøm khoù deã khoâng?", ñaùp: "Trong thaønh phoá mua baùn tuy ñöôïc nhieàu lôïi nhöng caùc aûi quan thueá thu thueá toái ña gioáng nhö giaëc cöôùp vì haøng hoùa ñaõ coù ñeàu bò hoï ñoaït laáy heát". Ñoaøn thöông buoân phöông Baéc nghe noùi nhö vaäy trong loøng saàu naõo, luïc chuùng vöøa ñi tôùi thaáy vaäy lieàn hoûi vì sao, thöông buoân noùi: "Thaùnh giaû, chuùng toâi vì laïnh noùng böùc baùch, bò gioù möa ñoäc truøng laøm haïi, vaát vaû caàu lôïi chæ laø muoán ñöôïc an nhaøn thoï duïng. Chuùng toâi töø phöông Baéc xa xoâi ñeán trong thaønh naøy mua baùn, nghe caùc thöông buoân khaùc noùi quan thueá thu thueá thaúng tay gioáng nhö giaëc cöôùp, haøng hoùa ñaõ coù ñeàu bò ñoaït heát, vì theá neân chuùng toâi lo buoàn". Luïc chuùng noùi: "Caùc vò laø tri thöùc cuûa chuùng toâi coù gì phaûi lo buoàn". Caùc thöông buoân noùi: "Thaùnh giaû coù theå xin vua mieãn thueá cho chuùng toâi sao?", ñaùp: "Chuùng toâi khoâng theå xin vua mieãn thueá cho

caùc vò, nhöng vua thaønh Thaát-la-phieät coù cheá lònh laø ai khoâng bieát thì khoâng thu thueá. Trong thaønh coù möôøi taùm cöûa thaønh lôùn vaø ba möôi saùu cöûa thaønh nhoû, chuùng ta haõy ñi vaøo cöûa thaønh nhoû". Caùc thöông buoân nghe noùi vui möøng cuøng ñi, ñeán döøng nghæ taïi moät xoùm laøng caùch thaønh khoâng xa, ñôïi ñeán toái môùi vaøo cöûa thaønh nhoû. Luùc ñoù taïi thaønh Thaát-la-phieät, quan thueá nghe coù ñoaøn thöông buoân töø phöông Baéc tôùi saép ñeán cöûa thaønh nhöng chôø hoaøi khoâng thaáy, khoâng bieát hoï ñaõ leùn ñi vaøo cöûa thaønh nhoû. Saùng hoâm sau lieàn thaáy trong chôï baøy baùn la lieät saûn phaåm cuûa phöông Baéc. Luùc ñoù coù moät ngöôøi khoâng theo kòp ñoaøn thöông buoân neân phaûi vaøo cöûa thaønh lôùn, quan thueá hoûi: "Toâi nghe noùi coù ñoaøn thöông buoân töø phöông Baéc ñeán ñang ôû taïi xoùm laøng phaûi khoâng?". Ñaùp: "Ñoaøn thöông buoân ñoù laø baïn ñoàng haønh cuûa toâi, nhöng hoï ñaõ vaøo thaønh tröôùc roài, toâi vì ñi khoâng kòp neân loït laïi ôû sau". Quan thueá noùi: Toâi ôû cöûa thaønh ñôïi nhöng khoâng thaáy ai ñi qua, vaäy hoï ñaõ ñi ñöôøng naøo". Ñaùp: "Neáu quan khoâng tin thì ñi vôùi toâi vaøo trong traán seõ bieát hö thaät theá naøo". Quan thueá lieàn theo ngöôøi naøy vaøo trong traán, taän maét troâng thaáy caùc thöông buoân baøy haøng hoùa phöông Baéc ra baùn beøn hoûi: "Ai ñaõ daãn caùc ngöôøi vaøo thaønh", ñaùp: "Chaân toâi daãn toâi vaøo", hoûi: "YÙ toâi muoán hoûi laø ai daãn caùc ngöôøi vaøo vaø vaøo baèng ñöôøng naøo?", ñaùp: "Chuùng toâi leùn ñi vaøo cöûa thaønh nhoû", hoûi: Haõy noùi thaät cho toâi bieát, ai daãn ñöôøng cho caùc ngöôøi?", ñaùp: "Laø luïc chuùng Thaùnh giaû". Quan thueá nghe roài cô hieàm quôû maéng: "Nhöõng Thích ca töû naøy laø keû giaëc ñaïi aùc, chaúng phaûi sa moân chôn thaät, bieát laø cuûa caûi cuûa ngöôøi khaùc maø vaãn troäm caép". Caùc

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 52

Bí-soâ nghe roài baïch Phaät, Phaät noùi: "Bí-soâ khoâng neân chæ daïy ngöôøi khaùc leùn ñi ñöôøng nhoû ñeå khoûi ñoùng thueá, ai laøm traùi phaïm toäi Vieät phaùp". Luùc ñoù quan thueá suy nghó: "Ta neân thaân gaàn luïc chuùng sa moân ñeå bieát ñöôïc taâm hæ laïc cuûa hoï". Saùng hoâm sau quan thueá thaáy OÂ Ba- nan-ñaø ñaép y vaøo thaønh khaát thöïc lieàn ñeán chaøo hoûi: "Trong baùt khaát thöïc ñöôïc gì, toâi muoán xem", hoûi: "OÂng muoán xem trong baùt toâi coù vaät gì phaûi ñoùng thueá khoâng chöù gì?". Quan thueá noùi: "Thaùnh giaû, toâi theà laø khoâng coù taâm naøy, toâi muoán xem coi coù thöùc aên ngon thì cho toâi xin chuùt ít", ñaùp: "OÂng neân cho toâi chöù ñaâu coù chuyeän toâi cho oâng". Quan thueá noùi: "Toâi chæ noùi ñuøa maø thoâi, toâi muoán môøi thaùnh giaû ñeán nhaø toâi". OÂ- ba-nan-ñaø lieàn ñeán nhaø cuûa quan thueá, quan thueá sôùt ñaày thöùc aên ngon vaøo baùt ñöa cho OÂ-ba-nan-ñaø roài noùi: "Töø nay Thaùnh giaû caàn gì cöù cho bieát, toâi seõ cung phuïng taát caû", OÂ-ba-nan-ñaø chuù nguyeän cho quan thueá roài töø taï ra veà. Luùc ñoù luïc chuùng ñi ñeán truù xöù naøo ñeàu tuyeân thuyeát phaùp yeáu cho caùc sa moân, Baø-la-moân qua laïi, neáu coù ai luaän nghò lieàn bò chieát phuïc ngay neân tieáng taêm vang khaép vaø lôïi döôõng ñöôïc taêng theâm. Luùc ñoù phoøng cuûa OÂ-ba-nan-ñaø ôû caïnh moät con ñöôøng, ban ñeâm coù ngöôøi troán thueá ñi

ngang qua. OÂ-ba-nan-ñaø hieåu roõ thinh töôùng lieàn hoûi xuoáng laø ai, caùc thöông buoân nín thinh, OÂ-ba-nan-ñaø xuoáng laàu ñeán gaàn ngöôøi ñoù hoûi: “Caùc ngöôøi laø ai maø ban ñeâm ñi qua ñaây?”, ñaùp: “Thaùnh giaû, chuùng toâi laø nhöõng thöông buoân troán thueá”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Caùc ngöôøi ngu si, ñaïi vöông Thaéng Quang thöôøng ñeán chuøa naøy cuùng döôøng chuùng taêng ñaày ñuû, thöôïng toïa Kieàu-traàn-nhö ñích thaân laøm leã chuù nguyeän cho vua, nguyeän cho vua thoï duïng nhieàu cuûa caûi chaâu baùu, vaät gì chöa coù khieán ñöôïc coù, vaät ñaõ coù roài seõ ñöôïc nhieàu hôn. Caùc ngöôøi coù haøng hoùa gì haõy ñi theo ñöôøng lôùn maø vaøo thaønh, nay laïi ñi ban ñeâm laø muoán troán thueá, toâi ñaâu coù theå ñeå caùc ngöôøi ñi maø khoâng noùi chöù”. Thöông buoân noùi: “Thaùnh giaû ñaïi bi khoan thöù, toâi khoâng daùm queân ôn Thaùnh giaû”. Ñaùp: “Caùc ngöôøi baùo ôn nhö theá naøo?”, thöông buoân noùi: “Chuùng toâi seõ mang thöùc aên ñeán cuùng döôøng”, ñaùp: “Neáu thaät nhö vaäy thì caùc ngöôøi cöù ñi”. Caùc thöông buoân ñi ñöôïc moät khoaûng xa noùi vôùi nhau: “Vua Thaéng Quang thu thueá ta coøn khoâng ñoùng huoáng chi oâng thaày troïc ñaàu kia, hôi ñaâu ñem thöùc aên cuùng döôøng cho oâng ta chöù”. Ngay trong ñeâm ñoù hoï vaøo thaønh, saùng hoâm sau vaøo trong traán trao ñoåi haøng hoùa roài ñi luoân. Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø aên saùng xong ra cöûa ñöùng troâng chôø, moät Bí-soâ troâng thaáy hoûi côù sao, OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Coù moät thöông buoân quen bieát ñaõ mang haøng hoùa vaøo thaønh neân toâi troâng chôø hoï”. Bí-soâ noùi: “Khi thöôïng toïa aên saùng, caùc thöông buoân ñoù ñaõ ñi roài”.

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 4 53

OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài noåi giaän noùi: “Theá-laø ta bò hoï doái gaït roài, keû voâ tri kia daùm laáy tay ñaám vaøo dao beùn, laáy kim chaâm vaøo ñaù, ñoái vôùi vieäc chuùng ñaõ laøm hoâm nay ta seõ cho chuùng bieát”. Thôøi gian khoâng laâu sau, caùc thöông buoân trôû laïi, nhö laàn tröôùc OÂ-ba-nan-ñaø chaän ñöôøng hoï ñi troán thueá noùi raèng: “Laàn tröôùc caùc ngöôøi ñaõ doái gaït ta”, ñaùp: “Thaùnh giaû, laàn tröôùc vì coù chuùt vieäc gaáp neân khoâng ñeán traû leã cho Thaùnh giaû, xin Thaùnh giaû khoan dung moät laàn nöõa, laàn tröôùc vaø laàn naøy chuùng toâi seõ ñaùp taï ñuû”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: Neáu thaät nhö vaäy thì caùc ngöôøi cöù ñi”. Ñi ñöôïc moät ñoãi xa, caùc thöông buoân noùi vôùi nhau cuõng gioáng nhö laàn tröôùc. Luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø suy nghó: “Laàn tröôùc ñaõ doái gaït ta, khoâng leõ laàn naøy laïi daùm doái gaït nöõa”, nghó nhö vaäy neân saùng hoâm sau OÂ-ba-nan- ñaø ñaép y mang baùt vaøo trong traán ñeán choã caùc thöông buoân ñang trao ñoåi haøng hoùa, caùc thöông buoân noùi: “Thaùnh giaû haøng hoùa chöa trao ñoåi xong, ñôïi xong seõ mang ñeán cho Thaùnh giaû”. Tuy noùi theá nhöng khi vieäc mua baùn ñaõ xong hoï lieàn boû ñi luoân, OÂ-ba-nan-ñaø trôû veà sau khi aên xong ra cöûa troâng chôø nhö laàn tröôùc, cho ñeán khi bieát ñöôùc caùc thöông buoân ñaõ boû ñi heát giaän döõ noùi: “Boïn tieåu nhôn daùm ñuøa côït ta, laàn sau baét gaëp ta seõ baét troùi chuùng cho chuùng troïn ñôøi khoâng laøm thöông buoân”. Thôøi gian khoâng laâu sau, caùc thöông buoân trôû laïi vaø söï vieäc taùi dieãn nhö laàn tröôùc,

OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Caùc ngöôøi daùm quyû quyeät doái gaït ta, nay ta seõ cho caùc ngöôøi bieát tay”, thöông buoân noùi: “Thaùnh giaû, chuùng toâi buoân baùn nhieàu vieäc baän roän neân ñaõ thaát höùa nhöng laàn naøy seõ khoâng daùm nhö theá nöõa”. OÂ-ba-nan-ñaø chôït nghó: “Neáu ta naëng lôøi chuùng noù seõ töï giaùc”, nghó roài lieàn noùi: “Coù thaät laàn naøy caùc ngöôøi khoâng daùm nhö theá nöõa chöù?”, ñaùp: “nhaát ñinh khoâng daùm nhö theá nöõa”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “neáu thaät nhö vaäy thì caùc ngöôøi haõy taïm ôû ñaây, ta ñi xem xeùt tröôùc cho caùc ngöôøi, ñuøng ñeå caùc ngöôøi gaëp hoïa roài seõ traùch ta xaáu “Caùc thöông buoân nghe lôøi ñöùng ôû ñoù chôø, luùc ñoù OÂ-ba-nan-ñaø voäi ñeán choã quan thueá thaáy hoï ñang ngoài baøn luaän: “Chuùng ta laøm sao khoâng lo raàu vì coù nhieàu thöông buoân thöôøng thöôøng troán thueá, hoï leùn vaøo cöûa thaønh nhoû neân khoâng theå thu thueá ñöôïc, thôùi haïn keá toaùn saép ñeán, nhaø vua voán taùnh noùng naûy baïo ngöôùc quyeát seõ khoâng dung thöù cho söï thaát thu naøy”. OÂ-ba-nan-ñaø nghe roài lieàn noùi: “Caùc oâng laø ngöôøi ngu si, ai baûo caùc oâng laøm quan thu thueá maø chæ hôïp vôùi keû só vaùc caây vaùc gaäy, taïi sao ñoái vôùi keû troán thueá laïi khoâng ñoaït heát taøi vaät cuûa hoï chöù?”. Quan thueá noùi: “Thaùnh giaû, vua thaønh Thaát-la-phieät xöa kia coù lònh: Bieát thì thu thueá, khoâng bieát thì khoâng thu, khoâng thu thueá naëng thì laøm sao ñoaït heát taøi vaät cuûa hoï ñöôïc”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Caùc oâng laø ngöôøi voâ trí, thaønh

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 4
54

Thaát-la-phieät coù luaät thu thueá naëng maø bieát môùi thu”, hoûi: Chuùng toâi laøm quan thu thueá ñaõ laâu chæ nghe noùi bieát môùi thu thueá, chöù khoâng nghe noùi coù thu thueá naëng maø bieát môùi thu, chuùng toâi laøm sao thu thueá naëng cho ñöôïc?”. OÂ-ba-nan-ñaø noùi: “Caùc oâng ôû ñaây chôø, khi toâi quay trôû laïi tha cho nhöõng ngöôøi troán thueá thì caùc oâng phaûi baét hoï ngay roài ñoaït heát taøi vaät, neáu hoï noùi thaønh Thaát-la-phieät xöa nay bieát môùi thu thueá, khoâng coù thu thueá naëng, caùc oâng neân noùi vôùi hoï laø coù thu thueá naëng maø bieát môùi thu. Neáu hoï noùi chuùng toâi buoân baùn ñaõ laâu khoâng nghe noùi coù thu thueá naëng maø bieát môùi thu, taïi sao hoâm nay laïi coù, caùc oâng haõy cuøng chuùng toâi ñeán quan ñoaùn söï trong traán ñeå giaûi quyeát. Neáu hoï noùi nhö vaäy thì caùc oâng khoâng neân thuaän theo lôøi hoï maø neân ñöa hoï tôùi choã nhaø vua, neáu luùc ñoù vua noùi Traåm laøm vua ñaõ laâu khoâng nghe noùi thaønh Thaát-la-phieät coù thu thueá naëng nay sao laïi coù. Caùc oâng neân taâu vua raèng xöa kia vua Phaïm Ma Ñaït Ña ra cheá lònh cho caùc thöông buoân vaø ngöôøi trong tuï laïc: Neáu töø vöôøn , töø mieãu Thieân töï hoaëc töø choã nhieàu ngöôøi tuï hoïp maø vaøo thaønh thì bieát môùi thu thueá, khoâng bieát khoâng thu thueá. Neáu khoâng töø nhöõng nôi naøy maø vaøo thaønh thì phaûi thu thueá naëng, ñoaït heát taøi vaät. Neáu vua hoûi ñieàu luaät naøy hieän nay ôû ñaâu thì caùc oâng neân taâu vua laø hieän ôû taïi kho , trong röông , treân taám thieáp ñoàng ñoû coù ghi cheùp roõ raøng, vua haõy ra lònh ñem tôùi ñeå kieåm tra”. Luùc ñoù quan thueá nghe theo lôøi chæ baûo cuûa OÂ-ba-nan-ñaø ñoaït heát taøi vaät cuûa caùc thöông buoân, caùc

thöông buoân noùi: “Taïi sao caùc oâng cöôõng ñoaït heát taøi vaät cuûa chuùng toâi, thaønh Thaát-la-phieät coù luaät bieát môùi thu thueá, khoâng coù thu thueá naëng”, quan thueá noùi: “thaønh Thaát-la-phieät coù luaät ñoái vôùi thöông buoân troán thueá thì thu thueá naëng”. Thöông buoân noùi: “Chuùng toâi buoân baùn ñaõ laâu chæ nghe noùi coù luaät bieát môùi thu thueá, khoâng coù thu thueá naêng, taïi sao ngaøy nay laïi coù luaät naøy. Caùc oâng haõy ñöa chuùng toâi tôùi quan bình ñoaùn”, quan thueá noùi: “Chuùng toâi seõ ñöa caùc vò ñeán choã nhaø vua”. Luùc ñoù quan bình ñoaùn cuøng ñoaøn ngöôøi ñeán choã nhaø vua taâu vôùi vua raèng: “Coù caùc thöông buoân ñeán thaønh naøy ñeàu bò quan thueá ñoaït heát taøi vaät, nay daãn ñeán choã vua, mong vua chieáu theo luaät phaùp cöùu giuùp hoï”. Vua lieàn ra lònh keâu quan thueá ñeán hoûi: “Vì sao caùc ngöôi ñoaït heát taøi vaät cuûa hoï?”, quan thueá taâu: “Thaønh Thaát-la- phieät coù luaät thu thueá naëng ñoái vôùi caùc thöông buoân troán thueá, cho neân chuùng toâi môùi ñoaït heát taøi vaät cuûa hoï”. Vua noùi: “Traåm laøm vua ñaõ laâu khoâng nghe noùi thaønh naøy coù luaät thu thueá naëng, taïi sao ngaøy nay laïi coù luaät naøy?”. Quan thueá taâu: “Xöa kia ñaïi vöông Phaïm ma Ñaït cuøng caùc thöông buoân vaø ngöôøi trong tuï laïc ra cheá lònh… gioáng nhö vaên treân”. Vua

lieàn baûo quan giöõ kho ñem saéc lònh ghi treân taám thieáp ñoàng ñoû ñeán, quan giöõ kho vaâng lònh mang ñeán vaø ñoïc leân, vua vöøa nghe saéc lònh cuûa cha khoâng kìm ñöôïc loøng thöông nhôù rôi leä noùi: “Neáu laø giaùo lònh cuûa tieân vöông, töùc laø giaùo lònh cuûa Ñeá Thích, laø lònh cuûa Phaïm vöông, ñoaït heát taøi vaät laø ñuùng luaät”. Luùc ñoù caùc thöông buoân tuyeät voïng ra veà, sau ñoù hoûi quan thueá: “Ai ñaõ baùo cho caùc oâng bieát chuùng toâi leùn ñi con ñöôøng ñoù?”, quan thueá noùi: “Chuùng toâi tìm hieåu töï bieát, khoâng coù ai baùo caû. Chaúng phaûi chuùng toâi khoâng bieát ñieàu luaät naøy, chæ vì loøng töø bi neân khoâng nôû ñoaït heát maø thoâi, nay vì caùc ngöôøi laøm quaù neân chuùng toâi môùi ñoaït heát”. Caùc thöông buoân noùi: “Caùc oâng laøm gì coù loøng töø bi nhöng chuùng toâi caûm thoâng vôùi caùc oâng, chuùng toâi seõ khoâng phuï loøng caùc oâng neáu caùc oâng cho chuùng toâi bieát ai ñaõ baùo vaø chæ veõ caùc oâng nhö theá”. Quan thueá noùi: “Chính laø luïc chuùng Thaùnh giaû baùo vaø chæ veõ cho chuùng toâi nhö theá”. Caùc thöông buoân hieåu roõ söï thaät lieàn cô hieàm: “Thích ca töû laø keû giaëc ñaïi aùc, khoâng phaûi chôn sa moân neân môùi chæ veõ quan thueá ñoaït heât taøi vaät cuûa chuùng toâi”. Caùc Bí-soâ nghe roài baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ khoâng neân chæ veõ cho ngöôøi khaùc ñoaït heát taøi vaät cuûa thöông buoân, neáu ai laøm traùi phaïm toäi Vieät phaùp”. Nhieáp Tuïng: Khoâng chaân vaø hai chaân Boán chaân cuøng nhieàu chaân Troäm cuûa caùc loaøi aáy Phaïm nheï naëng neân bieát. - Noùi khoâng chaân laø chæ cho loaøi raén, löôn, ñæa. Ba loaøi naøy ñöôïc ngöôøi chôi raén, thaày thuoác cuûa vöông gia vaø ngöôøi sôn daõ nuoâi. Ngöôøi chôi raén thöôøng baét raén laøm troø chôi ñeå kieám soáng. Thaày thuoác cuûa vöông gia thöôøng duøng ñæa trò bònh ñeå kieám soáng. Ngöôøi sôn daõ nuoâi loaøi khoâng

chaân naøy ñeå laøm thuoác oùi möõa hoaëc nöôùng ñeå nhaém röôïu. Neáu Bí-soâ troäm laáy nhöõng loaøi truøng naøy tính theo thôùi giaù ñònh toäi nhö treân. - Noùi hai chaân laø chæ cho ngöôøi vaø chim, khi troäm ngöôøi coù coù ba phöông tieän: Heïn choã, ñònh thôøi gian vaø hieän töôùng. Heïn choã laø noùi vôùi ngöôøi kia raèng neáu oâng thaáy toâi ôû trong vöôøn hay choã taäp hoïp hay ôû mieáu Thieân töï thì oâng bieát laø vieäc thaønh töïu. Ñònh thôøi gian laø noùi raèng vaøo buoåi saùng, tröa hay chieàu neáu oâng thaáy toâi töø ñaèng xa thì oâng bieát laø vieäc thaønh töïu. Hieän töôùng laø noùi raèng neáu oâng thaáy toâi môùi caïo raâu toùc, ñaép y ñoû, tay caàm tích tröôïng, böng baùt ñöïng ñaày thöùc aên thì oâng bieát laø vieäc thaønh töïu. Khi troäm caép nhö theá tính theo thôøi giaù ñònh toäi

nhö treân. Khi troäm chim coù hai phöông tieän: Töø döôùi ñaát baét ñöôïc hay töø treân khoâng rôi xuoáng. Töø döôùi ñaát baét ñöôïc laø baét troäm chim töø traân maët ñaát, tính giaù ñònh toäi nhö treân. Töø treân khoâng rôi xuoáng laø ngöôøi baét chim ñoát ñoàng coû khoâ khieán chim bò khoùi löûa böùc haïi rôi xuoáng. Khi rôùt xuoáng choã kinh haønh haïnh ñaàu ñaø cuûa Bí-soâ hay ôû tröôùc cöûa nhaø, neáu Bí-soâ coù taâm troäm caép nhaët laáy, tính theo thôøi giaù ñònh toäi nhö treân. - Noùi boán chaân laø chæ cho voi, ngöïa, löøa, laïc ñaø, traâu, boø, deâ... Khi troäm caép coù hai phöông tieän: Töø choã nhoát töøng baày hay laø choã coät rieâng töøng con. Khi Bí-soâ töø trong ngöïa troäm ngöïa daãn ñi, trong phaïm vi taàm maét thaáy thì phaïm Toát-thoå-la-ñeå, ngoaøi phaïm vi taám maét thaáy thì phaïm boån toäi. Khi Bí-soââ troäm ngöïa coät nôi truï coät hay goác caây daét ñi, ñònh toäi gioáng nhö treân. Caùc loaøi boán chaân khaùc chuaån theo ñoù neân bieát. - Noùi nhieàu chaân laø chæ cho loaøi saâu boï, ong böôùm, rít... Ñoái vôùi loaøi nhieàu chaân coù ba haïng ngöôøi caàn duøng laø quan ñoaùn söï, ngöôøi giöõ thaønh vaø thöông buoân ra bieån. Quan ñoaùn söï nuoâi ong hoaëc rít, boø caïp... trong moät caùi voø, khi keû toäi phaïm khoâng chòu khai lieàn baét hoï ñöa tay chaân vaøo trong voø cho ong chích hay rít caén ñeå hoï khai ra. Ngöôøi giöõ thaønh nuoâi ong trong voø, neáu coù keû ñòch ñeán khieâu chieán khoâng theå ñaùnh lui ñöôïc thì môû voø thaû ong ra chích quaân ñòch, bò chích ñau quaân ñòch boû chaïy. Thöông buoân ra bieån tìm chaâu baùu nuoâi ong trong voø ñeå phoøng luùc gaëp haûi taëc, neáu ñòch khoâng laïi thì môû voø thaû ong ra chích giaëc cöôùp, bò chích ñau giaëc cöôùp boû chaïy. Nhieáp tuïng: Chieân-ñoà La vaø Toâ-ñaø-di Laáy y ño thöû khoâng taâm troäm Sö Maâu khoâng noùi Baø Toâ Ña Töôûng laø phaàn mình böng baùt nhoû Nguyeät Hoä bieát ngöôøi muoán laáy y Nan Thaéng mang ñi phaïm toäi thoâ Nam quoác, Trung phöông khoâng hieåu nhau Löôïm ñöôïc vaät rôi mau traû laïi. - Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù hai Bí-soâ quen thaân nhau moät vò teân laø Chieân-ñoà La, moät vò teân laø Toâ-ñaø-di. Chieân-ñoà La ñöôïc nhieàu ngöôøi quen bieát, coù ñaïi phöôùc ñöùc maø thaân hình nhoû thoù, coù nhieàu y vaø tö cuï. Coøn Toâ-ñaø-di laïi ít ngöôøi quen bieát, thaân hình to lôùn maø chæ coù ba y xaáu raùch khieán thaân khoâng che kín heát. Caùc Bí-soâ thaáy vaäy noùi: “Naøy cuï thoï, thaày

soáng thieåu duïc chæ coù ba y xaáu raùch laø vì coù lôïi döôõng hay khoâng coù lôïi döôõng?”,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 1 57

ñaùp: “Laø vì khoâng coù lôïi döôõng”. Caùc Bí-soâ hoûi: “Sao thaày khoâng khaát caàu?”, ñaùp: “Ai chòu boû ruoäng phöôùc Phaät Phaùp Taêng cuûa mình ñeå boá thí cho toâi”. Caùc Bí-soâ noùi: Bí-soâ Chieân-ñoà La laø thaân höõu cuûa thaày coù ñaïi phöôùc ñöùc, nhieàu y vaø tö cuï sao thaày khoâng hoûi xin?”, ñaùp: “Thaày aáy khoâng cho ñaâu”, caùc Bí-soâ noùi: “Thaày ñaõ ñeán xin chöa maø bieát khoâng cho”, ñaùp: “Toâi chöa xin”, caùc Bí-soâ noùi: “Thaày neân xin, Chieân-ñoà La seõ cho thaày”. Ñöôïc khuyeân neân Toâ-ñaø-di beøn ñeán choã Chieân-ñoà La nhöng Chieân-ñoà La ñi vaéng, Toâ-ñaø-di suy nghó: “Chieân-ñoà La ngöôøi nhoû thoù, ta laáy y Taêng-giaø-chi cuûa thaày aáy ño thöû, neáu vöøa khoå ngöôøi cuûa ta thì ta seõ hoûi xin, neáu khoâng vöøa thì xin laøm chi”. Nghó roài Toâ- ñaø-di beøn vaøo phoøng cuûa Chieân-ñoà La xem y vaät, thaáy y Taêng-giaø-chi maùng treân saøo lieàn laáy xuoáng ño thöû. Vöøa luùc aáy Chieân-ñoà La böôùc vaøo troâng thaáy lieàn noùi: “Thaày duøng taëc taâm laáy y cuûa toâi ñaép phaïm Ba-la- thò-ca”. Ñaùp: “Cuï thoï, toâi khoâng duøng taëc taâm laáy y cuûa thaày ñaép, toâi chæ suy nghó raèng Chieân-ñoà La ngöôøi nhoû thoù, ta laáy y cuûa thaày aáy ño thöû, neáu vöøa khoå ngöôøi cuûa ta thì ta seõ hoûi xin, neáu khoâng vöøa thì thoâi”. Chieân-ñoà La noùi: “Cuï thoï ñöøng göôïng doái quanh, thaày ñaõ duøng taëc taâm laáy y cuûa toâi ñaép phaïm Ba-la-thò-ca”. Toâ-ñaø-di nghe roài hoái haän khoâng bieát mình coù phaïm toäi khoâng lieàn baïch caùc Bí-soâ, caùc Bí-soâ baïch Phaät, Phaät hoûi: “Thaày duøng taâm gì laáy y?”, Toâ-ñaø-di lieàn ñem söï vieäc baïch Phaät, Phaät noùi: “Bí-soâ naøy laáy vôùi taâm ño thöû neân khoâng phaïm, nhöng caùc Bí-soâ khoâng neân chaúng phaûi thaân höõu maø töôûng laø thaân höõu. Coù ba loaïi thaân höõu thöôïng trung vaø haï, ñoái vôùi thaân höõu baäc haï khôûi taâm tin caäy baäc haï, thaân höõu baäc trung khôûi taâm tin caäy baäc trung, thaân höõu baäc thöôïng khôûi taâm tin caäy baäc thöôïng. Neáu Bí-soâ ñoái vôùi ngöôøi chaúng phaûi thaân höõu maø töôûng laø thaân höõu phaïm toäi Vieät phaùp”.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.